

FNV
Hertogswetering 159
Postbus 9208
3506 GE Utrecht

T 088 368 0 368

Aan de voorzitter en de leden van de Vaste Commissie voor Sociale Zaken
en Werkgelegenheid in de Tweede Kamer der Staten-Generaal

CNV
Tiberdreef 4
Postbus 2475
3500 GL Utrecht

T 030 751 11 00

F 030 751 11 09

E-mail: cie.szw@tweedekamer.nl

Cc: Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
dhr. drs. W. Koolmees

VCP
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90525
2509 LM 's-Gravenhage

T 070 349 97 40

Datum

4 november 2019

Ons kenmerk

19-162/KJ/AvW/NvH/GV/HC

Onderwerp

Algemeen Overleg Arbeidsongeschiktheid
op 7 november 2019

Telefoonnummer

088 - 3682078

E-mail

gerard.veldhuis@fnv.nl

t.koning@cnv.nl

s.heemskerk@vcp.nl

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Aanstaande donderdag 7 november 2019 bespreekt u een aantal onderwerpen rondom arbeidsongeschiktheid. Op de agenda staan onder andere twee brieven die minister Koolmees aan u heeft toegezonden: de brief van 27 mei jl. over de hybride markt en de brief van 4 juli jl. over de maatregelen rondom loondoorbetaling bij ziekte. FNV, CNV en VCP willen ten aanzien van deze twee brieven graag het volgende onder uw aandacht brengen.

1. Zorgen om positie werknemer op de private WGA- en ZW-markt

Vanuit onze achterban krijgen wij zorgelijke signalen ten aanzien van de positie van werknemers in de private WGA- en ZW-markt. Tegelijkertijd is er weinig tot geen zicht op de positie van deze werknemers. Het door minister Koolmees aangekondigde onderzoek hiernaar dat pas over drie jaar plaatsvindt, is daarom veel te laat. Zowel de signalen die wij ontvangen als de uitkomsten van het recente onderzoek van APE, bieden duidelijke aanwijzingen dat de positie van werknemers in het gedrang is. Verder onderzoek is daarom zo snel mogelijk nodig.

De invoering van een hybride markt voor de WGA en ZW had tot doel dat 'verzekeraar en werkgever geprikkeld zouden worden tot optimale inzet op preventie en re-integratie'. Daarin zou ook de meerwaarde liggen van een private uitvoering van de WGA en ZW, naast uitvoering door het UWV. Opvallend is dat uit het onderzoek van APE blijkt dat verzekeraars pas sinds kort activiteiten ontplooiën gericht op 'actieve schadelastbeheersing'. De eerste tien jaar blijken zij hier vrijwel niets op te hebben ondernomen. En heeft deze meerwaarde zich dus ook niet getoond.

Daarnaast zijn activiteiten gericht op actieve schadelastbeheersing, niet per definitie hetzelfde als activiteiten gericht op preventie en re-integratie. Uit de uitkering is iets anders dan re-integratie naar werk. Sterker nog: het belang van private verzekeraars (zo weinig mogelijk uitkeringslasten) kan zelfs tegenstrijdig zijn met dat van werknemers (inkomensbescherming en duurzame re-integratie). En juist daarin liggen onze zorgen.

Uit het APE-onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat alle verzekeraars inzetten op: het frequent inzetten van herbeoordelingen. Vanuit het oogpunt van actieve schadelastbeheersing logisch: wellicht komt de werknemer bijvoorbeeld in een lagere uitkeringsklasse terecht of valt hij zelfs uit de uitkering. Maar voor de werknemer die zich wil richten op zijn re-integratie brengt steeds een nieuwe beoordeling veel onrust met zich mee. Daarnaast krijgen verzekeraars voorrang bij de herbeoordelingen. En dat heeft in potentie weer gevolgen, zeker gezien de beperkte artsencapaciteit, voor de werknemers die vallen onder de uitvoering van het UWV.

Daarnaast brengt de private uitvoering voor de werknemer een extra complexiteit met zich mee. Hij heeft namelijk niet alleen te maken met zijn eigen werkgever en het UWV (voor o.a. de medische beoordeling). Maar ook met een verzekeraar en derde partijen die deze verzekeraar weer inhuurt, bijvoorbeeld voor de arbodienstverlening. Wij krijgen regelmatig signalen dat wanneer in deze keten iets fout gaat, partijen naar elkaar wijzen en de werknemer de dupe is. Een voorbeeld is een recente casus waarbij een werknemer 4 maanden geen uitkering (en dus geen inkomsten) ontving, omdat werkgever (die eigenrisicodrager is) en UWV naar elkaar bleven wijzen.

Onze zorgen zien niet alleen op de rol van private verzekeraars in deze markt, maar ook op werkgevers die 'eigenrisicodrager' zijn en dit risico *niet* herverzekeren bij een private verzekeraar. Ook daar is sprake van extra complexiteit en tegenstrijdige belangen.

Uit het onderzoek van APE blijkt in ieder geval duidelijk dat de gewenste positieve effecten van 'marktwerking' in de WGA-markt tot op heden niet zijn aangetoond. Tegelijkertijd krijgen wij signalen dat marktwerking ook een keerzijde heeft. Namelijk dat het belang van schadelastbeheersing tegenovergesteld kan zijn aan de belangen van werknemers. In het onderzoek van APE wordt daar nog het volgende over gezegd:

- *'Het financiële belang van de verzekeraar kan daarbij in botsing komen met het belang van een werknemer die financiële bescherming zoekt.'*
- *'In dit krachtenveld kan het primaire doel van de WIA (inkomensbescherming) in gedrang komen als gevolg van onevenwichtigheid in de machtsbalans tussen werknemer en verzekeraar/werkgever.'*

Oproep

Een vervolgonderzoek naar de positie van werknemers over drie jaar is te laat. Er moet zo snel mogelijk meer duidelijkheid komen over de positie van de werknemer in dit stelsel, en meer in het bijzonder in de private uitvoering van de ZW en WGA. Op dit moment is dit in feite een 'black box'. En dat terwijl er diverse aanwijzingen zijn, zowel uit signalen die wij

krijgen als het APE-onderzoek, dat de positie van werknemers in het gedrang is. Welke onwenselijke prikkels kent deze vorm van marktwerking in de sociale zekerheid? Op welke schaal leidt dit tot negatieve gevolgen voor werknemers? FNV, CNV en VCP roepen op hier zo snel mogelijk een onderzoek naar te starten.

2. Maatregelen loondoorbetaling bij ziekte

December vorig jaar hebben FNV, CNV en VCP afspraken gemaakt met het kabinet over het schrappen van de in het regeerakkoord aangekondigde bezuinigingen op de WIA en is afgesproken om in de Stichting van de Arbeid in gesprek te gaan over het huidige stelsel om daar mogelijk verbeteringen in aan te brengen. Gelijktijdig met het schrappen van de WIA-bezuinigingen zijn er door minister Koolmees met werkgevers afspraken gemaakt over maatregelen rondom loondoorbetaling bij ziekte. In deze brief zullen FNV, CNV en VCP op een aantal van deze maatregelen ingaan.

FNV, CNV en VCP gaan ervan uit dat werkgevers meer vaste contracten aanbieden nu het kabinet hen flink tegemoetkomt in de loondoorbetaling bij ziekte. De werkgevers ontvangen een premiekorting van 450 miljoen euro, waar met name kleine werkgevers van profiteren. Ook komt er een MKB-verzuim-ontzorgverzekering en wordt het medisch advies van de bedrijfsarts leidend als de re-integratie-inspanningen van de werkgever worden getoetst. Met al deze tegemoetkomingen gaan we ervan uit dat het bedrijfsleven zijn belofte nakomt: meer vaste banen.

Onze zorg bij deze plannen is dat het UWV geen check meer doet op de keuring van de bedrijfsarts na twee jaar ziekte. Het UWV kan geen sanctie meer opleggen als het medisch oordeel van de bedrijfsarts niet klopt. De mogelijkheid dat een werknemer langere loondoorbetaling krijgt als het medisch oordeel van bedrijfsarts onjuist blijkt, is hiermee van de baan. Dit is voor ons een punt van zorg, omdat een onjuist oordeel van de bedrijfsarts daarmee voor rekening van de werknemer komt.

Minister Koolmees zegt in zijn brief toe te investeren in de kwaliteit van bedrijfsartsen en de samenwerking met verzekeringsartsen. Dat is positief, maar FNV, CNV en VCP hebben grote twijfels of dit onze zorgen zal wegnemen. Als het wetsvoorstel eind dit jaar naar de Tweede Kamer wordt gestuurd, zullen wij de wet in zijn geheel beoordelen.

Wij verzoeken u deze punten bij uw overwegingen te betrekken.

Met vriendelijke groet,

Kitty Jong
Vicevoorzitter FNV

Arend van Wijngaarden
Voorzitter CNV Vakcentrale

Nic van Holstein
Voorzitter VCP